

Jedovaté druhy v travních porostech

Jiří Skládanka

Ztrácejí jedovatost sušením

Ztrácejí jedovatost sušením				Částečně ztrácejí jedovatost sušením	
Pryskyřník prudký <i>Ranunculus acris</i> L. <p>Kh = -3; ČH = 6, ČN = 3 Protoanemonin Útlum CNS, zažívací problémy, křeče, zvracení, krvavý průjem.</p>	Pryskyřník plazivý <i>Ranunculus repens</i> L. <p>Kh = -1; ČH = 7, ČN = 4 Protoanemonin Zažívací problémy.</p>	Blatouch bahenní <i>Caltha palustris</i> L. <p>Kh = -3; ČH = 8, ČN = 2 Protoanemonin Útlum CNS, poruchy trávicího ústrojí a ledvin.</p>	Koniklec luční <i>Pulsatilla pratensis</i> L. <p>Kh = -3 Protoanemonin Útlum CNS, poruchy trávicího ústrojí a ledvin.</p>	Hasivka orličí <i>Pteridium aquilinum</i> (L.) Kuhn <p>Kh = -4 Ptaquilosid, thiamináza Karcinogenní, vliv na srdeční sval, hemoragická diatéza.</p>	Vratič obecný <i>Tanacetum vulgare</i> L. <p>Kh = -3, ČH = 3, ČN = 2 Thujon Podráždění zažívacího traktu, překrvení pánve.</p>

Neztrácejí jedovatost sušením

Pryšec chvojka <i>Euphorbia cyparissias</i> L. <p>Kh = -3, ČH = 1, ČN = 1 Ingenany, estery forbolu Podráždění pokožky a sliznic, zvracení, průjemy.</p>	Třezalka tečkovaná <i>Hypericum perforatum</i> L. <p>Kh = -2, ČH = 3, ČN = 2 Hypericin, pseudohypericin Přecitlivění na světlo (fotosenzitivita), záněty kůže.</p>	Kýchavice bílá <i>Veratrum album</i> L. <p>Kh = -4 Veratrin, jervin Zvracení, koliky, snížení krevního tlaku, poruchy dechu.</p>	Náprstník červený <i>Digitalis purpurea</i> L. <p>Kh = -4 Digitoxin, digitalin Zesílení srdečních stahů, koliky, křeče, prodloužena diastola.</p>	Starček přímětník <i>Senecio jacobaea</i> L. <p>Kh = -4; ČH = 3, ČN = 2 Senecionin Nekróza jaterních buněk, poškození CNS.</p>	Ocún jesenní <i>Colchicum autumnale</i> L. <p>Kh = -4; ČH = 6, ČN = 3 Kolchicin Koliky, zvracení, průjem, obrna dýchacích svalů, mutagenní.</p>
--	---	--	--	---	--

Kh = krmná hodnota; na stupnici od -4 do 8 odpovídají záporné hodnoty jedovatým druhům. ČH = číslo vody; na stupnici 1 až 10 odpovídá hodnota 1 nejnižším nárokům na vláhu. ČN = číslo dusíku; na stupnici 1 až 5 odpovídá hodnota 1 nejnižším nárokům na živiny.

Organické přirozené škodlivé látky v rostlinách

Organické kyseliny a jejich soli	Kyselina fytoová a její soli	fytáty - fytin (<i>fazol, řepka</i>)
	Kyselina šťavelová a její soli	Šťavelany - šťavelan draselný (<i>šťovíky</i>)
	Kyselina trans-akonitová	kyselina trans-akonitová (<i>trávy v jarním období</i>)
Rostlinné fenoly	Třísloviny	<i>štírovník růžkatý, čičorka pestrá</i>
	Lignin	obsah se zvyšuje stárnutím rostlin
	Fenolické kyseliny	kyselina p-kumarová, kyselina sinapová (<i>řepka</i>)
	Alkylresorcin	<i>Obilniny</i>
	Fenolická barviva	<i>gossypol (bavlník srstnatý)</i>
Látky obsahující v molekule dusík	Alkaloidy	protoanemonin (<i>pryskyřníkovité</i>), equisetin (<i>přeslička bahenní</i>), galegin (<i>jestřabina lékařská</i>) aj.
	Toxické bílkoviny	Lektiny - ricin (<i>skočec obecný</i>), fasin (<i>fazol</i>), β-konglycin (<i>sója</i>)
	Toxické peptidy	<i>len setý</i>
	Toxické aminokyseliny	S-methylcysteinsulfoxid (<i>krmná kapusta</i>), β-kyanoalanin (<i>vikev</i>)
Glykosidy	Glukosinoláty	známo přes 100 glukosinolátů; sinigrin, sinalbin, glukobrassicin (<i>brukvovité</i>)
	Kyanogenní glykosidy	linamarin (<i>jetel plazivý</i>), lotaustralin (<i>štírovník růžkatý, jetel plazivý</i>), prunasin (<i>hasivka orličí</i>) aj.
	Saponiny	kyselina medikagenová (<i>vojtěška setá</i>), digoxin (<i>náprstník</i>)
Jiné látky	Fytoestrogeny	kumestany – trifoliol, medikaginol, lucernol (<i>vojtěška setá, jetel luční</i>); isoflavony (<i>jetel plazivý</i>)
	Antinutriční polysacharidy	β-glukany (<i>ječmen, oves</i>)
	Mykotoxiny	zearalenon, deoxynivalenol, aflatoxiny, T-2 toxin (sekundární metabolity <i>hub</i>)